

Til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget

Grantoftegaard
øko-social virksomhed

11. oktober 2019

Grantoftegaard er en Registreret Socialøkonomisk Virksomhed (RSV), et erhvervsdrivende fondsejet økologisk Landbrug med fokus på grundvandssikring, sociale arbejdspladser og offentlig adgang til alle arealer.

Fonden ejer 80 ha, men driver herudover 1100 ha. i forpagtning omkring København, både for private, Naturstyrelsen, Freja ejendomme og 5 kommuner.

Vi har gennem årene siddet i diverse Økologiske udvalg i både L og F og Økologisk Landsforening.

Vi har to emner der presser sig meget på og som er højaktuelle i den politiske dagligdag lige nu.

1. Grundvandsikring
2. Biogas

Omkring grundvandssikring, har vi prøvet at få Miljøministeriet og Forsyningssekretariatet til at konkretisere, om de nye aftaler der blev indgået sidste år af regeringen og forlisparterne vedr. grundvandssikring, er underlagt forsyningssekskabernes spare/prisloft.

Det er der ingen der vil svare på.

Vi har en konkret sag, hvor vi har aftalt med et forsyningssekskab at skulle deklarere de 80 ha. fonden ejer, da de er opland til et vandværk.

Selskabet er NOVAFOS og de vil kun give en engangserstatning som ikke nærmer sig værdiforringelsen af ejendommen i efterfølgende fri handel (Fase 1).

De vil heller ikke kompensere os for tabte EU tilskud som mistes fremover på grund af deklARATIONERNE (Fase 2).

Når der er tinglyst forbud mod, til evig tid, at der ikke må bruges sprøjtemidler og loft på gødningsmængden, mister man økologitilskuddet samt tilskuddet for nedsat gødning med de nuværende priser på ca. 1.300 kr./ha. årligt.

Det bliver ikke sagt direkte, men det er meget tydeligt, at der ikke bliver lavet de aftaler der var det politiske oplæg, før der ikke skal spares et tilsvarende beløb på driften.

Det er da ærgerligt at der skal gå 3 år (som er den tidsfrist politikkerne har sat) uden at der bliver indgået nogle frivillige aftaler.

Det virker som om at alle venter på Bjællekærsagens endelige afslutning, og indtil da ligger alt stille.

Der er dagligt sager i landbrugsmedierne om BNBOsager, som bestemt ikke gør det nemmere for forsyningssekskaberne at få lavet nogle ordentlige aftaler for samfundets bedste.

Vi vil gerne foreslå to ting der bør gøres her og nu:

En politisk beslutning som kunne lyde nogenlunde sådan:

Udgifterne for forsyningsselskaberne til grundvandssikring skal frem over finansernes ved ekstra opkrævning (så kan vandforbrugerene se hvad det koster) pr /forbrugt m³ vand med 100% af den faktiske udgift. Pesticidafgiften skal herefter forhøjes så provenuet kan dække det tab af årlig tilskud, landmanden mister som følge af deklARATIONERNE.

Indtægterne skal så dække en ekspropriationserstatning for nedsat værdi af jorden og efterfølgende årlig kompensation for dokumenteret tab af EU støtte. De omhandlede arealer skal efterfølgende åbnes for offentligheden, med mulighed for adgang i bræmmer og udyrkede arealer mv.

Hvis L og F og Bæredygtigt Landbrug ikke vil være med til dette, (det vil de sikkert ikke) så må staten ekspropriere arealerne til den faktiske handelsværdi og sælge dem efterfølgende til den Økologiske Jordbrugsfond, til en pris der kan forrentes af økologiske forpagtningsafgifter.

Biogas.

Vi startede for 10 år siden med at stifte en forening GASFABIO (Gas af faste Biomasser) som prøver at få lavet et fælles biogasanlæg i nærheden af Storkøbenhavn og Nordsjælland. Først for 4 år siden lykkedes det at finde en egnet grund ved Ølstykke som kommunen havde udlagt som biogasområde i kommuneplanen.

Det tog så yderligere to år at blive enig med ejeren og arvingerne om en overpris på 25% med mere.

Vi har forhandlet med HOFOR og Hillerød forsyning, som ville købe alt gassen, ansat en projektleder, indhentet tilbud og gjort klar til at starte VVM-redegørelsesprocessen.

Anlægget ville til start koste ca. 250 millioner. (Se vedhæftet).

Det ville blive det mest innovative og nytænkende økologiske anlæg til dato.

Her ville være mulighed for at forskningsinstitutioner som DTU og firmaer som Haldor Topsoe med CO₂ brændselsceller mv. kunne forske på et 1 til 1 anlæg i optimal drift.

Det skulle også være et sted for formidling af den cirkulære tankegang inden for genbrug for skoler og uddannelsesinstitutioner.

Planen var at biogasanlægget skulle kunne modtage alt kildesorteret husningsaffald, 80.000 tons hestemøg, naturgræs fra Naturstyrelsen og andre, haveparkaffald, det gylle der måtte være, i det hele taget alt hvad der er lovligt at bruge i et biogasanlæg der laver gødning til økologer. Det hele fra København og Nordsjælland, hvor der ikke er nogle biogasanlæg.

Gassen skulle opgraderes og sendes i naturgasnettet og bruges af HOFOR og Hillerød forsyning til varme, transport og gaskomfurer.

Ideen var ikke kun at skabe et kinder-æg med 3 miljørigtige hensyn, men derimod et strudseæg med hundredvis af fordele:

Alle kommer af med deres forgasningsbare affald, dyremøg, afgrøder (ikke konsum egnet) osv. osv.

Det giver Grøn Biogas til transport, gaskomfurer, proces og varme samt hvad der følger af miljømæssige fordele. Vi får økologisk designer gødning så flere kan lægge om, og efterfølgende få et acceptabelt udbytte i marken (der er katastrofal mangel på økologisk gødning på Sjælland) til økologisk planteavl og heraf følgende miljøfordele som grundvandsikring af københavnernes drikkevand, stoppe brugen af sprøjtegift og kunstgødning, til gavn for biodiversiteten m.v.

Desværre faldt det gode arbejde til jorden, den dag Folketinget vedtog aftalen om stop af fortsat garanti til tilskud til biogasanlæg. Den politiske beslutning kunne bl.a. ligge i det forhold at PSO afgiften ikke kunne slå til fremadrettet.

Set herfra, var et af problemerne med tilskuddene, at der blev givet tilskud til gårdanlæg der bl.a. lukker procesvarmen fra elproduktionen ud i den blå luft!

Det virker mærkværdigt, at der ikke har været nogen form for statslig styring af placeringen af de tilskudsberettigede anlæg, i forhold til naturgasnettet og der hvor biomængderne bliver til.

Da borgermodstanden mod etableringen af biogasanlæg i kommunerne er forholdsvis massiv, ville vores forslag lyde, at staten burde lade Energinet DK og nogle uvildige fra de implicerede erhverv, udpege de steder i landet hvor det giver samfundsmæssig mening at placere nye anlæg. Herefter skulle staten ekspropriere arealerne, lade Energinet DK bygge anlægget og herefter - hvis de ikke selv vil drive det - forpagte driften ud. Det er vi klar til.

Hvis A vil nå deres CO2 mål i 2030, er biogas en oplagt mulighed, især når katalysatorerne er udformet til at lave brint af el, CO2 (biprodukt fra biogasanlægget) og vand til metan, når der er overskudsproduktion af el.

PS.

Grønne bæredygtige Kirker

Vi har i mange år prøvet at byde på forpagtninger af præstegårdsjord i vores nærområde til økologisk dyrkning. Hver gang er der dog gået protektionisme i det, hvor venner og bekendte har igen fået forpagtningen, på trods af at vi bød mere.

Vi betragter det som jord, samfundet ejer. Hvorfor er der ikke lovgivet om, at kirkens ejendom skal være drevet efter økologiske regler? De ejer rigtigt meget landbrugsjord, kirkegårde og præstegårdshaver.

Tilskud til hold af bier

I vores tid som landmænd har vi været vidende til utallige og ufattelige ting man har kunne få landbrugstilskud til.

Men lige præcis noget af det vigtigste for hele vores natur og fødevarerproduktion, nemlig bestøvning, har der aldrig været tilskud til.

Vi har hyret en biavler til at passe vores 25 bistader og på trods af, at vi sælger alt honningen i vores gårdbutik, er det det rene underskud (på et af vores forpagtede arealer ved Værløse, som Naturstyrelsen ejer, laver vi økologisk honning).

Det bør kunne havde en lønningsevne at holde mange bistader i drift, men med de priser der er på importeret honning, er det kun til at gå fallit af.

Vi håber at I vil tage sagerne op til gensidig drøftelse og stiller gerne op til en uddybende gennemgang.

Med venlig hilsen

Tanja Höper
Direktør

Rune Sørensen
Driftsleder

Mobil +45 27755869

Mobil +45 20108912